

Besluit van het dagelijks bestuur van de bestuurscommissie van stadsdeel Zuidoost van Amsterdam houdende regels omtrent het besluit vaststellen gebiedsgerichte uitwerkingen sociale basis 2021 stadsdeel Zuidoost

Het dagelijks bestuur van de bestuurscommissie van stadsdeel Zuidoost van Amsterdam brengt te algemener kennis dat in zijn vergadering van 23 juni 2020 is besloten dat:

- de gebiedsgerichte uitwerkingen behorende bij het kader voor de sociale basis 'Samen Vooruit' voor Bijlmer-Centrum, Bijlmer-Oost en Gaasperdam-Driemond voor 2021 zijn vastgesteld;

Gebiedsgerichte Uitwerking Sociale Basis stadsdeel Zuidoost

Inleiding

Het stedelijk kader Samen Vooruit gaat ervanuit dat ondersteuning vanuit de sociale basis er is voor alle Amsterdammers. Dit wil echter niet zeggen dat elke Amsterdammer die (ondersteuning) altijd in dezelfde mate nodig heeft, of in dezelfde mate een bijdrage levert aan de sociale basis. De stadsdelen maken elk jaar voor de gebieden een gebiedsgerichte uitwerking om lokaal maatwerk binnen de sociale basis mogelijk te maken.

In elk gebied werken we vanuit de sociale basis aan de ondersteuning van de Amsterdammers, maar niet in elk gebied op dezelfde manier, of nog beter gezegd met dezelfde focus, waar onze aandacht naar moet uitgaan. Daarom treft u in deze gebiedsgerichte uitwerking een focus aan; die kan gericht zijn op een bepaalde buurt, een bepaalde doelgroep of een bepaald probleem. We zoomen in op waar de opgave het grootst is en passend binnen de prioriteiten van het college. Het gaat hier om het leggen van accenten binnen het geheel aan inzet vanuit de sociale basis.

Wanneer u subsidie aanvraagt, doet u er goed aan om aan te geven op welke wijze u vanuit uw reguliere inzet een bijdrage kan leveren aan deze focus. Met andere woorden: u wordt gevraagd accent en kleur te geven in wat u in 2021 voornemens bent te gaan doen binnen de sociale basis, of dat nu in 1 gebied is of in (bijna) alle gebieden. In uw subsidieaanvraag kunt u aangeven hoe uw organisatie binnen het geheel aan inzet op de sociale basis een bijdrage kan leveren aan het realiseren van de focusopgaven, zonder daarbij de meer reguliere vragen en behoeften van kwetsbare bewoners uit het oog te verliezen. Uw bijdrage aan de focuspunten hoeft niet altijd te bestaan uit (nieuwe) activiteiten of interventies, u kunt deze bijvoorbeeld ook zichtbaar maken door aanpassingen/ontwikkelingen in uw werkwijze en/of samenwerking met partners.

In verband met mogelijke langetermijneffecten van de coronacrisis voor 2021 maken wij een voorbehoud op de beschrijving van de opgave. In deze gebiedsgerichte uitwerking vindt u de inschatting van deze effecten d.d. juni 2020. Effecten die bij het indienen van uw aanvraag, op basis van deze uitwerking, nog niet in beeld waren kunnen in gesprekken over uw aanvraag nog onderwerp van gesprek zijn. Daarbij kan het zijn dat u gevraagd wordt, indien nodig, uw aanvraag daar nog op aan te passen. Tussentijds blijven we anticiperen op de langetermijneffecten van deze coronacrisis en we zullen daarover met u blijven communiceren.

Mocht u nog een nadere verduidelijking willen, schroom dan niet contact op te nemen met het stadsdeel, team sociale basis. Een goed doordachte subsidieaanvraag betekent immers een goede start voor de sociale basis in 2021.

Stadsdeel Zuidoost

Stadsdeel Zuidoost is divers en telt 179 verschillende nationaliteiten. Dit maakt het stadsdeel tot een bruisend en dynamisch geheel. Tegelijkertijd kampt Zuidoost met hardnekkige en complexe problemen in de gebieden. De sociale opgave in Zuidoost is dan ook fors. Relatief veel bewoners hebben geen werk of participeren niet in het economisch verkeer, of hebben wel een baan, maar vaak onder hun opleidingsniveau met onvoldoende perspectief. Eén derde van de beroepsbevolking is laaggeletterd. Dit heeft een grote invloed op armoede, schulden en werkloosheid. Het aantal jeugdigen dat opgroeit in een minimumhuishouden of een éénoudergezin is hoog. Daarnaast hebben kinderen een grotere kans om hun schoolcarrière te starten met een (taal)achterstand en gebrek aan sociale vaardigheden. Het gevolg van deze opeenstapeling van problemen leidt ertoe dat jeugdigen relatief meer schulden hebben, vaker grensoverschrijdend en crimineel gedrag vertonen, meer gebruik maken van jeugdhulp en -zorg en een hoger percentage overgewicht hebben dan in de rest van Amsterdam. Ook veel volwassenen kampen met diverse problemen op o.a. psychosociaal en lichamelijk gebied zoals eenzaamheid en zwaarlijvigheid. Met het oog op de ontwikkelingen rondom COVID-19, vragen we in Stadsdeel Zuidoost het thema Huiselijk Geweld en Kinder mishandeling (HGKM) in ogenschouw te nemen. Meer bewustwording en het bespreekbaar maken van dit thema is een aandachtspunt.

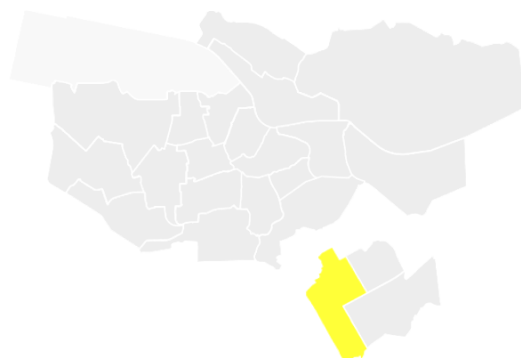
In de gebiedsgerichte uitwerking worden de opgaven op buurtniveau beschreven. Naast deze op buurtniveau gerichte opgaven zijn er echter ook stadsbrede en stadsdeelbrede opgaven. Ook voor deze uitdagingen is aandacht binnen het aanbod van de sociale basis, denk hierbij onder andere aan de inzet op het voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling, de koppeling tussen medische zorg en welzijn in de vorm van Welzijn op Recept en het stimuleren van gezonde leefstijl in de vorm van Actieve leefstijlinterventies.

In de gebiedsgerichte uitwerking worden deze stadsbrede en stadsdeelbrede opgaven waar mogelijk integraal en in samenhang beschreven in de uitwerking van de collegeprioriteiten.

Tot slot zullen in 2021 de buurtteams actief worden. De buurtteams en sociale basis zullen op gebieds-niveau intensief samenwerken. In de toekomst zullen signalen vanuit de buurtteams over de opgave binnen de sociale basis worden meegenomen in de GGU's en signalen vanuit de sociale basis worden doorgeleid naar buurtteams voor het verbeteren van hun dienstverlening. Door nauwe samenwerking tussen de sociale basis, Buurtteams Amsterdam, Ouder- en kindteams én aanvullende Wmo-voorzieningen kan zorg integraal en in samenhang worden aangeboden.

Bijlmer Centrum

Context van het gebied

Bijlmer Centrum bestaat uit de buurten Venserpolder, F-buurt, D-buurt, Vogeltjeswei, H-buurt, de woondekken van de Amsterdamse Poort en het Nelson Mandelapark. In de komende bestuursperiode ligt de focus vooral op de gebieden waar de maatschappelijke en sociale opgave het grootst is met name de H-buurt en Venserpolder, de zogeheten ontwikkelbuurten. Bijlmer Centrum is een multicultureel gebied. Dit draagt bij aan de veelzijdigheid van het gebied. Het merendeel van de inwoners van Bijlmer Centrum heeft een niet-westerse migratieachtergrond (70%). In de ontwikkelbuurten H-buurt en Venserpolder is de sociaaleconomische positie kwetsbaar. Bij veel bewoners is er sprake van armoede (30%), werkloosheid (15%) en soms een onveilig gevoel (36%). De geregistreerde werkloosheid is in Bijlmer Centrum ten opzichte van het stedelijk gemiddelde hoger. Extra aandacht voor het toeleiden naar werk via het bieden van gerichte opleidingen, leerwerktrajecten en werkervaringsplekken, is essentieel. Het

bedrijfsleven aan de andere kant van het spoor biedt kansen om de werkloosheid in het gebied te verminderen.

In Bijlmer Centrum is het aandeel kinderen tot 18 jaar dat opgroeit in een minimahuishouden het hoogst (34%). Een aanzienlijk deel van deze kinderen heeft te maken met multiproblemen binnen het gezin (bijvoorbeeld spanningen en stress). Daarnaast liggen de schooladviezen in Bijlmer Centrum veel lager dan stedelijk gemiddeld: 41% van de kinderen krijgt een VMBO Basis of Kader advies. Vanuit het programma 'Kansen(on)gelijkheid' wil het stadsdeel op buurtniveau leerlingen en ouders maatwerk bieden en ondersteunen daar waar nodig. Het doel hierbij is een passender schooladvies voor elke leerling in Bijlmer Centrum. Verder is het aandeel bewoners dat ernstig eenzaam is (19%) is en ernstige psychische klachten (13%) heeft hoog. Ook kampen veel bewoners met overgewicht of obesitas (56%). Bijlmer Centrum is het op één na 'zwaarste gebied' van Amsterdam.

Effect van coronacrisis voor de sociale basis in het gebied

Sinds maart 2020 hebben we te maken met COVID 19 en de maatregelen die hieromtrent genomen zijn (noodverordening en RIVM-richtlijnen). Dit heeft ertoe geleid dat veel activiteiten binnen de sociale basis op een andere manier ingericht en uitgevoerd zijn. Hierna leest u puntsgewijs de belangrijkste effecten van de coronacrisis voor de sociale basis.

- Kwetsbare bewoners die minder (digi)taalvaardig zijn (waaronder senioren en mensen met een licht verstandelijke beperking) verliezen het contact met de buurt omdat zij niet of in mindere mate in staat zijn om anderen digitaal te 'ontmoeten'. Dit kan leiden tot meer psychosociale problemen onder bewoners zoals eenzaamheid en stress.
- Gezinnen met kinderen werken, leren en ontspannen vanuit huis. Ouders zijn echter niet altijd voldoende toegerust om hun kinderen te ondersteunen en begeleiden. Dit kan leerachterstanden bij kinderen met zich meebrengen. Het delen van soms kleine ruimtes met gezinsleden kan tevens leiden tot (meer) spanningen in de thuisomgeving. Het risico op scheidingen en huiselijk geweld neemt toe.
- We verwachten dat de werkloosheid en armoedeproblematiek stijgt onder zowel jonge als oudere bewoners. Hiermee zal er een groter beroep gedaan worden op het ondersteunings- en activeringsaanbod. We zien echter dat de informatie over relevante voorzieningen op het gebied van armoede en inkomen nu vaak ontoereikend is voor de kwetsbare bewoners.
- De druk op mantelzorgers is de afgelopen tijd toegenomen, waarbij de verwachting is dat deze de komende periode hoog zal blijven. Er is extra ondersteuning en begeleiding nodig om deze doelgroep te ontlasten.

Op welke buurten, doelgroepen of problematiek ligt in dit gebied de focus?

In Bijlmer Centrum ligt de focus op Venserpolder, de H-buurt en de naastgelegen Amsterdamse Poort. Daarnaast vragen we extra aandacht voor de hierna volgende thema's.

1. Jongeren van kwetsbaar naar kansrijk

In Bijlmer Centrum hebben de meeste bewoners een niet-westerse migratieachtergrond. Kinderen groeien vaak op tussen twee culturen. Door het niet matchen van de thuis- school- en straatcultuur hebben jeugdigen moeite om hun (culturele) identiteit te vormen. Daarom vragen we onze partners om in het bijzonder aandacht te besteden aan de versterking van de (culturele) identiteit van jeugdigen. Dit draagt bij aan een positieve ontwikkeling van de eigen identiteit en het zelfbeeld. Jeugdigen worden hierdoor weerbaarder en zelfredzamer.

2. Het versterken van kwetsbare volwassenen door inzet op het verbeteren van (digi)taalvaardigheden

In Bijlmer Centrum is een grote groep bewoners laaggeletterd. Het opleidingsniveau ligt vaak lager en het percentage bewoners zonder startkwalificatie is hoger dan elders. Wanneer bewoners de taal minder goed beheersen, zijn zij kwetsbaarder en kunnen zij minder goed meedraaien of participeren in de samenleving. Ook hebben deze kwetsbare bewoners minder vaak een sterk sociaal netwerk of vangnet om zich heen dat ondersteuning kan bieden. Dit geldt tevens voor andere bewoners in een kwetsbare positie, zoals bewoners met een licht verstandelijke beperking, mensen die uitstromen uit beschermd wonen, eenzame ouderen en hanggroepen in de openbare ruimte. Voor deze specifieke groep bewoners is het belangrijk dat er in hun woonomgeving een versterkt (in)formeel netwerk gecreëerd wordt dat ondersteuning kan bieden. Dit (in)formeel netwerk, bestaande uit (keten)partners, moet elkaar goed weten te vinden, snel kunnen schakelen en zorgsignalen oppakken en doorzetten. We dagen onze partners uit om (pro)actiever samen te werken zodat er meer samenhang ontstaat in het aanbod, waardoor het nog beter aansluit bij de behoefte van specifieke bewoners. Het is wenselijk dat er fysiek-, sociaal- en financieel toegankelijke activiteiten worden aangeboden (waaronder dagbesteding). Op

deze manier kunnen bewoners elkaar ontmoeten, meer omzien naar elkaar en een sterk sociaal netwerk creëren. Wanneer organisaties hun krachten bundelen en hun kennis en expertise gezamenlijk inzetten kunnen we de kwetsbare bewoners uit Bijlmer Centrum meer perspectief bieden en waar nodig doorverwijzen naar de juiste hulp(verleners) en eventueel noodzakelijke aanvullende zorg. Hierbij vinden wij het van belang dat de formele zorgpartijen goed samenwerken met de informele wijkzorgpartijen. Het informele netwerk is nodig om de zorg dicht bij de mensen te brengen.

Collegeprioriteiten

Hierna wordt ingezoomd op de collegeprioriteiten, waarbij duidelijk wordt wat er op deze prioriteiten aan de hand is en op welke prioriteiten er gezien de primaire problematiek van het gebied de focus ligt. Uitgangspunt is dat door vraagstukken integraal te bekijken en door activiteiten in samenhang te benaderen, er een substantiële bijdrage geleverd kan worden aan meerdere collegeprioriteiten.

Jeugd (jongerenwerk, preventie jeugdcriminaliteit en kansenongelijkheid)

Een breder en behoeftegericht activiteitenaanbod met focus op talentontwikkeling, weerbaarheid, leerondersteuning en het versterken van de eigen identiteit is wenselijk voor (kwetsbare) jeugdigen in de H-buurt en in Venserpolder. We zien graag dat organisaties die activiteiten voor jeugdigen aanbieden nauw samenwerken om een sluitend activiteitenaanbod te organiseren. Er is een sluitende ketenaanpak nodig om te voorkomen dat jeugdigen afglijden richting de criminaliteit. Het doel hierbij is snel schakelen, gezamenlijk zorgsignalen oppakken en jeugdigen en hun ouders daar waar nodig eerder toeleiden naar (ondersteunings)aanbod. Daarnaast stimuleren wij organisaties en ketenpartners om sleutelfiguren in te zetten zodat meer jongeren te bereiken kunnen worden. Ook wordt aandacht gevraagd voor HGKM.

Dementie

We zien in Bijlmer Centrum een mogelijkheid voor het ontwikkelen van een dementievriendelijke buurt. Hierbij is het van belang dat zorgvoorzieningen voor kwetsbare bewoners beter op elkaar afgestemd worden. In de H-buurt vragen we relevante professionals daarom om verbindingen te leggen met het 'Verbond van 100' en met de op te richten buurtteams. Voor zowel (dementerende) senioren als hun (jonge) mantelzorgers is meer passende steun op buurtniveau nodig. We vragen aandacht voor het doorbreken van het taboe rondom dementie. Hierin zien we een belangrijke rol weggelegd voor sleutelfiguren en (in)formele netwerken uit de buurt. Om het thema dementie bespreekbaar te maken nodigen we u uit om gebruik te maken van lokale (digitale) media.

Armoede

Een manier om armoede te bestrijden is het verwerven van een stabiel inkomen door middel van werk. Om de arbeidsmarktparticipatie te vergroten zijn (bij)scholing en het verhogen van de (digi)taalvaardigheden van belang. Een gericht aanbod hierop is wenselijk. Daarnaast vinden we het belangrijk dat armoede meer bespreekbaar gemaakt wordt om het taboe rondom dit thema te verkleinen. Op deze manier kunnen we kwetsbare bewoners stimuleren om eerder hulp in te schakelen. Verder is het van belang dat bewoners meer kennis opdoen over de minimavoorzieningen en mogelijkheden rondom schuldhulpverlening. Ook zien we graag dat er aandacht is voor financiële educatie gericht op jeugdigen.

Werk en participatie - Taal / digitaal

Het activiteitenaanbod is gericht op het stimuleren van werk en participatie door het vergroten van taal- en digitale vaardigheden. Het doel hierbij is om de kansen op de arbeidsmarkt voor kwetsbare bewoners te vergroten. Daarom stimuleren we organisaties om taal- en digitale vaardigheden een prominentere plek te geven in het reguliere activiteitenaanbod voor jong en oud. Daarnaast is een meer divers aanbod van taalondersteuning specifiek voor jeugdigen met een taalachterstand gewenst. We stimuleren organisaties om actief samen te werken en verbindingen te leggen op het gebied van werk en participatie. Het doel hierbij is een optimaal activerings- en ondersteuningsaanbod te creëren waardoor kwetsbare bewoners geholpen worden op het gebied van werk en participatie. Hierbij nodigen we organisaties uit om ook sleutelfiguren in te zetten die een brugfunctie kunnen vervullen.

Sport en gezondheid

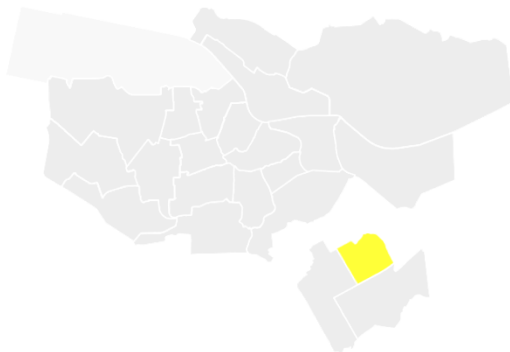
We zien graag dat er meer aandacht is voor gezonde keuzes tijdens activiteiten zoals buurtfeestjes, bijlessen, muziek en theater. We vinden het belangrijk dat meer ouders/ verzorgers geïnformeerd zijn over het belang van gezonde voeding, voldoende slaap, sport en bewegen voor hun kinderen en de positieve effecten daarvan op bijvoorbeeld schoolprestaties. Het sport- en spelaanbod (in de openbare ruimte) heeft een belangrijke sociale, preventieve en leerfunctie; denk hierbij aan ontmoeting, talentontwikkeling en taalstimulering. Daarnaast zien we graag dat het sport- en gezondheidsaanbod breed toegankelijk is, ook voor de kwetsbare doelgroepen. We stimuleren onze sportaanbieders om een positief en goed sport- en beweegklimaat te ontwikkelen. Verder stimuleren we bewoners en organisaties meer gebruik te maken van het Bijlmer Sportpark.

Verbonden stad (diversiteit, democratisering, vluchtelingen/statushouders)

Er is meer aandacht voor diversiteit in de buurt. We vragen organisaties meer ontmoeting te bewerkstelligen tussen verschillende (culturele) groepen alsook het stimuleren van wederzijds begrip. Sleutelwoorden hierbij zijn: empowerment, participatie, weerbaarheid, buurtambassadeurs en samenredzaamheid. We moedigen organisaties aan specifieke groepen op een positieve manier te bekrachtigen. Er wordt bijzondere aandacht gevraagd voor vrouwengroepen, culturele groepen en LHBTIQ+.

Bijlmer Oost

Context van het gebied

Bijlmer Oost is groen, dynamisch, jong en multicultureel. De 29.400 bewoners verdelen zich over drie wijken: de E-buurt, de G-buurt en de K-buurt. In Bijlmer Oost zijn de G-buurt Noord en de K-buurt aangewezen als ontwikkelbuurt. In deze buurten wonen veel kwetsbare gezinnen die met verschillende uitdagingen te maken hebben.

De sociaaleconomische positie van de bewoners van Bijlmer Oost is gemiddeld lager. Bewoners zijn vaker werkloos (14,1%) en hebben vaker een bijstandsuitkering (9,3%). Vanwege een relatief lage sociaaleconomische status ervaren gezinnen uit Bijlmer Oost vaker stress en hebben meer financiële zorgen. 46% van de gezinnen heeft moeite met rondkomen. In Bijlmer Oost wonen gemiddeld meer jeugdigen dan in de rest van Amsterdam (21,6 % versus 17,9 %). Van deze jeugdigen groeit ruim een kwart op in een minima huishouden. Bijlmer Oost heeft tien basisscholen, een middelbare school en twee scholen die speciaal voortgezet onderwijs bieden. We zien dat bewoners uit Bijlmer Oost zich relatief veel inzetten in hun buurt (35 % versus 24% in Amsterdam).

De gezondheid van bewoners in Bijlmer Oost is een stuk lager dan gemiddeld in Amsterdam. De helft van de bewoners heeft één of meerdere chronische ziekten onder de leden. Bij 59% van de bewoners is er sprake van overgewicht, 24% van de bewoners heeft zelfs obesitas. Zwaarlijvigheid onder volwassenen in Amsterdam komt het meest voor in Bijlmer Oost. Daarnaast heeft 13% van de bewoners psychische klachten en voelt 23% zich eenzaam.

Effect van coronacrisis voor de sociale basis in het gebied

Sinds maart 2020 hebben we te maken met COVID 19 en de maatregelen die hieromtrent genomen zijn (noodverordening en RIVM-richtlijnen). Dit heeft ertoe geleid dat veel activiteiten binnen de sociale basis op een andere manier ingericht en uitgevoerd zijn. Hierna leest u puntsgewijs de belangrijkste effecten van de coronacrisis voor de sociale basis.

- Kwetsbare bewoners die minder (digi)taalvaardig zijn (waaronder senioren en mensen met een licht verstandelijke beperking), verliezen het contact met de buurt omdat zij niet of in mindere mate in staat zijn om anderen digitaal te 'ontmoeten'. Dit kan leiden tot meer psychosociale problemen onder bewoners zoals eenzaamheid en stress.
- Gezinnen met kinderen werken, leren en ontspannen vanuit huis. Ouders zijn echter niet altijd voldoende toegerust om hun kinderen te ondersteunen en begeleiden. Dit kan leerachterstanden bij kinderen met zich meebrengen. Het delen van soms kleine ruimtes met gezinsleden kan tevens leiden tot (meer) spanningen in de thuisomgeving. Het risico op scheidingen en huiselijk geweld neemt toe.
- We verwachten dat de werkloosheid en armoedeproblematiek stijgt onder zowel jonge als oudere bewoners. Hiermee zal er een groter beroep gedaan worden op het ondersteunings- en activiteitsaanbod. We zien echter dat de informatie over relevante voorzieningen op het gebied van armoede en inkomen nu vaak ontoereikend is voor de kwetsbare bewoners.

- De druk op mantelzorgers is de afgelopen tijd toegenomen, waarbij de verwachting is dat deze de komende periode hoog zal blijven. Er is extra ondersteuning en begeleiding nodig om deze doelgroep te ontlasten.

Op welke buurten, doelgroepen of problematiek ligt in dit gebied de focus?

In Bijlmer Oost ligt de focus op de (ontwikkel)buurten: G buurt Noord en de K-buurt. Daarnaast vragen we extra aandacht voor de volgende thema's.

1. Kwetsbare gezinnen worden gezonde gezinnen op alle fronten

Vanwege een relatief lage sociaaleconomische status ervaren gezinnen uit Bijlmer Oost vaker stress en hebben meer financiële zorgen. Dit leidt ertoe dat ouders/ verzorgers minder tijd en energie overhouden om zich te richten op de ontwikkeling van hun kinderen. Om deze kinderen weer in hun kracht te zetten, willen we hen een positief toekomstperspectief bieden en ervoor zorgen dat ze ondanks hun kwetsbare persoonlijke omstandigheden veilig, gezond en kansrijk opgroeien. Organisaties kunnen de zelfredzaamheid onder jeugdigen verhogen door activiteiten aan te bieden die zich focussen op zelfontplooiing, weerbaarheid, leerondersteuning, financiële educatie, kunst- en cultuureducatie en identiteitsontwikkeling. We stimuleren onze partners om rolmodellen in te zetten zodat zo veel mogelijk jeugdigen bereikt worden, elkaar ontmoeten en geïnspireerd raken. We zien een meerwaarde in het actief betrekken van de ouders bij het aanbod voor jeugdigen. Door een verhoogde ouderbetrokkenheid komen de leefwerelden van een kind (thuis, school en straat) dichter bij elkaar.

2. Meer perspectief voor kwetsbare bewoners in armoede

Bij volwassen bewoners zien we dat er vaker sprake is van een opeenstapeling van problemen en schulden. Dit kan ernstige stress-, eenzaamheid- en gezondheidsproblemen met zich meebrengen. Andersom is een slechte fysieke en mentale gezondheid vaak ook oorzaak van werkloosheid en armoede. De schuldenproblematiek is vaak onbespreekbaar in de gemeenschappen die in Bijlmer Oost wonen. Wij vragen onze partners zich in te zetten om het taboe rondom schulden en (financiële) zorgen te doorbreken zodat problemen vroegtijdig gesignaleerd worden en bewoners eerder de juiste (schuld)hulpverlening krijgen. Ook stimuleren wij onze partners zich in te zetten voor sociale en financiële toegankelijkheid van activiteiten zodat ook kwetsbare minima kunnen deelnemen.

We nodigen onze partners uit om meer samenhang in hun interventies te creëren waarbij er ingespeeld wordt op de gezinscontext van een kwetsbare bewoner. Ontmoeting en netwerkvorming dienen hierbij gestimuleerd te worden. Daarnaast moedigen we onze (in)formele organisaties aan om hun partnerschap te benutten om het netwerk in de wijk te versterken. Hierbij kunnen sleutelfiguren een brugfunctie vervullen.

Collegeprioriteiten

Hierna wordt ingezoomd op de collegeprioriteiten, waarbij duidelijk wordt wat er op deze prioriteiten aan de hand is en op welke prioriteiten er gezien de primaire problematiek van het gebied de focus ligt. Uitgangspunt is dat door vraagstukken integraal te bekijken en door activiteiten in samenhang te benaderen, er een substantiële bijdrage geleverd kan worden aan meerdere collegeprioriteiten.

Jeugd (jongerenwerk, preventie jeugdcriminaliteit en kanselijkheid)

Een passend activiteiten aanbod op het gebied van leerondersteuning, financiële educatie, zelfontplooiing, talentontwikkeling en coaching is gewenst zowel tijdens als na schooltijd. We vragen meer aandacht voor het ontwikkelen van sociale vaardigheden waardoor jeugdigen beter in staat zullen zijn om kansen aan te grijpen en hun netwerk te versterken. Hierdoor kunnen meer jeugdigen uit de K-buurt en G buurt Noord hun talenten ten volle benutten. We nodigen organisaties uit om met hun aanbod de ouderbetrokkenheid te verhogen waardoor er een betere afstemming ontstaat tussen de verschillende leefwerelden van jeugdigen (thuis, school en straat). We zien graag dat ouders/ verzorgers eerder de weg vinden naar passend (opvoedondersteunings)aanbod in de buurt. Ook vragen we meer aandacht voor de mentale gezondheid van jeugdigen, hierbij zijn eenzaamheid en HGKM belangrijke thema's. Tot slot stimuleren we organisaties en ketenpartners om sleutelfiguren in te zetten zodat meer jeugdigen bereikt worden.

Dementie

We zien in de wijken Gooioord, Groeneveen, Garstkamp, Gouden Leeuw en Groenhoven graag een laagdrempelig en behoeftegericht aanbod voor kwetsbare bewoners, met speciale aandacht voor ouderen met dementie. Het is van belang dat er rekening gehouden wordt met de culturele en sociaaleconomische verscheidenheid in Bijlmer Oost. Om deze reden is maatwerk gewenst. Daarnaast vragen we gepaste ondersteuning te bieden gericht op (jonge) mantelzorgers, met aandacht voor nazorg. Ook

vragen we in te zetten op activiteiten die helpen het taboe rondom dementie te doorbreken. Mogelijk kunnen sleutelfiguren en (in)formele netwerken uit de buurt hierin een rol spelen.

Armoede

Armoede is vaak nog een onderwerp dat wordt gezien als taboe waar men liever niet over praat. De schaamte voor armoede is groot waardoor het voor kwetsbare bewoners soms moeilijk is om (schuld)hulpverlening in te schakelen. Activiteiten gericht op het doorbreken van het taboe rondom armoede zijn gewenst. Daarnaast is meer educatie gewenst voor bewoners die gericht op het beheren en besteden van je inkomen, minimavoorzieningen en mogelijkheden voor schuldhulpverlening. Een stabiel inkomen door werk en/ of (bij)scholing is de basis voor het bestrijden van armoede. Om deze reden is er meer en adequatere (financiële) ondersteuning nodig die bijdraagt aan een verbeterde sociaal economische positie van kwetsbare bewoners. We zien graag dat er meer kwetsbare bewoners bereikt worden. Sleutelfiguren en rolmodellen kunnen hierin een belangrijke brugfunctie vervullen.

Werk en participatie - Taal / digitaal

In Bijlmer Oost leven veel bewoners met een uitkering die laag scoren op het gebied van participatie. Kwetsbare bewoners worden gestimuleerd om actief te participeren door bijvoorbeeld vrijwilligerswerk te verrichten. Dit vergroot hun kansen op de arbeidsmarkt en versterkt hun sociale netwerk. Ook het ontwikkelen van taal- en digitale vaardigheden kan hieraan positief bijdragen. Er woont in Bijlmer Oost een grote groep kwetsbare bewoners die de taal onvoldoende machtig is. Dit leidt tot een lager taalniveau waardoor een taalachterstand kan ontstaan. Het lagere taalniveau van kwetsbare ouders/ verzorgers daarentegen kan ook leiden tot een taalachterstand bij kinderen. Daarom is het belangrijk dat meer bewoners uit de G-buurt Noord en de K-buurt deelnemen aan programma's gericht op het stimuleren van hun taal- en digitale vaardigheden. Tot slot vragen we meer aandacht voor spel- en taalontwikkeling van kinderen in de eerste levensfase, bijvoorbeeld door ouders te stimuleren voor te lezen en spelletjes te doen met hun kinderen.

Sport en gezondheid

Voor een positief toekomstperspectief van jeugdigen is een goede gezondheid van belang. Om deze reden zien we graag dat aanbieders van activiteiten voor kinderen, deelnemers en hun ouders informeren over het belang van een gezonde leefstijl (denk aan voeding, bewegen en slapen). We vragen extra aandacht voor het stimuleren van een gezonde eetcultuur onder jeugdigen.

Sport- en spelaanbod heeft een belangrijke sociale en preventieve functie, denk hierbij aan ontmoeting en talentontwikkeling. We zien graag dat de aansluiting tussen schoolsport en structureel lokaal aanbod bevorderd wordt en vinden het belangrijk dat sporten en bewegen toegankelijk is voor iedereen. We zien dat kwetsbare bewoners door financiële zorgen en stress eerder geneigd zijn om ongezonde keuzes maken. Daarom vragen we onze aanbieders om bij het ontwikkelen van hun activiteitenaanbod aandacht te besteden aan het onderwerp stress.

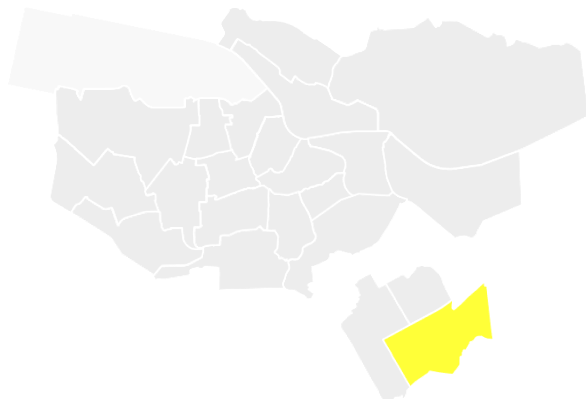
Verbonden stad (diversiteit, democratisering, vluchtelingen/statushouders)

We zien graag dat alle bewoners uit de G-buurt Noord en de K-buurt zich betrokken voelen bij hun buurt. We stimuleren maatschappelijke organisaties zich te richten op allerlei verschillende groepen bewoners uit de wijk. Er is meer aandacht voor diversiteit in de buurt. We vragen organisaties meer ontmoeting te realiseren tussen verschillende (culturele) groepen alsook het stimuleren van wederzijds begrip. Sleutelwoorden hierbij zijn: empowerment, participatie, weerbaarheid, buurtambassadeurs en samenredzaamheid. We moedigen organisaties aan om specifieke groepen op een positieve manier te bekrachtigen. Er is aandacht voor vrouwengroepen, culturele groepen en LHBTIQ+.

We zien een belangrijke rol voor sleutelfiguren en zelforganisaties uit de G-buurt en de K-buurt in het verder versterken van de sociale cohesie en netwerken in Bijlmer Oost. De sleutelfiguren en zelforganisaties vervullen een brugfunctie en dragen bij aan het creëren van een sterk sociaal netwerk waarin bewoners meer omzien naar elkaar.

Gaasperdam Driemond

Context van het gebied

Het gebied Gaasperdam Driemond heeft ongeveer 34.000 inwoners verdeeld over de buurten Reigerbos, Holendrecht, Gein, Nellestein en Driemond. De buurten kenmerken zich elk met hun eigen karakter. Ruim de helft van de bewoners heeft een niet-westerse migratieachtergrond. In Gaasperdam Driemond zijn Reigerbos en Holendrecht aangewezen als ontwikkelbuurten. In deze buurten zijn de maatschappelijke problemen relatief groot.

De bewoners van Gaasperdam Driemond geven aan de ruimte en het groene karakter van hun buurt te waarderen. De sociaaleconomische positie van bewoners is over het algemeen laag. Relatief veel mensen moeten rondkomen van een minimuminkomen (20,4%). In de buurten Holendrecht, Reigerbos en Gein wonen veel gezinnen met kinderen. Veel van deze kinderen groeien op in minimahuishoudens en er wordt vaker dan gemiddeld gebruik gemaakt van jeugdhulp. In de buurten Holendrecht en Reigerbos komt meer criminaliteit voor dan in de andere buurten. 37% van de bewoners voelen zich dan ook wel eens onveilig. In Nellestein en Driemond is een derde van de bewoners ouder dan 55 jaar. Voor hen zijn in het gebied nog te weinig voorzieningen beschikbaar. Om bewoners langer zelfstandig te laten wonen, is een goede toegankelijkheid naar de (informele) zorg belangrijk. Daarnaast voelen relatief veel bewoners zich wel eens eenzaam. Daarom is het van belang dat er voldoende laagdrempelige activiteiten gericht op ontmoeting in de buurt, zijn.

Om de eigen kracht van bewoners te versterken, stimuleren we duurzame verbindingen tussen lokale sleutelfiguren, vrijwilligersorganisaties, jobcoaches, Jobhunters en de (jongeren)voorzieningen.

Effect van coronacrisis voor de sociale basis in het gebied

Sinds maart 2020 hebben we te maken met COVID 19 en de maatregelen die hieromtrent genomen zijn (noodverordening en RIVM-richtlijnen). Dit heeft ertoe geleid dat veel activiteiten binnen de sociale basis op een andere manier ingericht en uitgevoerd zijn. Hierna leest u puntsgewijs de belangrijkste effecten van de coronacrisis voor de sociale basis.

- Kwetsbare bewoners die minder (digi)taalvaardig zijn (waaronder senioren en mensen met een licht verstandelijke beperking), verliezen het contact met de buurt omdat zij niet of in mindere mate in staat zijn om anderen digitaal te 'ontmoeten'. Dit kan leiden tot meer psychosociale problemen onder bewoners zoals eenzaamheid en stress.
- Gezinnen met kinderen werken, leren en ontspannen vanuit huis. Ouders zijn echter niet altijd voldoende toegerust om hun kinderen te ondersteunen en begeleiden. Dit kan leerachterstanden bij kinderen met zich meebrengen. Het delen van soms kleine ruimtes met gezinsleden kan tevens leiden tot (meer) spanningen in de thuisomgeving. Het risico op scheidingen en huiselijk geweld neemt toe.
- We verwachten dat de werkloosheid en armoedeproblematiek stijgt onder zowel jonge als oudere bewoners. Hiermee zal er een groter beroep gedaan worden op het ondersteunings- en activiteitsaanbod. We zien echter dat de informatie over relevante voorzieningen op het gebied van armoede en inkomen nu vaak ontoereikend is voor de kwetsbare bewoners.
- De druk op mantelzorgers is de afgelopen tijd toegenomen, waarbij de verwachting is dat deze de komende periode hoog zal blijven. Er is extra ondersteuning en begeleiding nodig om deze doelgroep te ontlasten.

Op welke buurten, doelgroepen of problematiek ligt in dit gebied de focus?

In Gaasperdam Driemond ligt de focus op de (ontwikkel)buurten: Holendrecht en Reigersbos. Daarnaast vragen we extra aandacht voor de volgende thema's.

1. Meer perspectief voor jonge jeugd

Het opleidingsniveau van jeugdigen uit Gaasperdam Driemond is relatief laag. Door al vroeg in te zetten op beroepsoriëntatie en een laagdrempelige vorm van persoonlijke ondersteuning vergroten we het toekomstperspectief en de zelfredzaamheid. Omdat we in de buurten Holendrecht en Reigersbos relatief meer criminaliteit zien, is het belangrijk om de pedagogische infrastructuur in deze buurten te versterken, door onder andere rolmodellen en vaderfiguren in te zetten. We stimuleren partners om preventief aanbod te creëren en problemen vroegtijdig te signaleren. Preventieve activiteiten worden ingezet om grensoverschrijdend gedrag te verminderen en positief gedrag te bevorderen. Hierbij is aandacht voor het ontwikkelen van sociale, digitale en financiële vaardigheden waardoor jeugdigen veerkrachtiger en weerbaarder worden.

2. Het versterken van kwetsbare volwassenen

In Gaasperdam Driemond wonen relatief veel (kwetsbare) gezinnen met een laag inkomen. Bewoners hebben vaker een afstand tot de arbeidsmarkt en hebben vaker te maken met psychische problemen. Dit brengt financiële zorgen, stress en gezondheidsproblemen met zich mee en kan de gezinssituatie negatief beïnvloeden. We vragen onze partners het welbevinden van deze (kwetsbare) bewoners te vergroten door praktische hulp (persoonlijke) ondersteuning te bieden. Daarnaast is het stimuleren van een gezonde leefstijl en beweging van belang. Ook moedigen we ouders/ verzorgers en buurtgenoten aan, om gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen voor een positief opgroei- en opvoedklimaat binnen het gezin, in de wijk en op school. Hierin zien wij een belangrijke rol weggelegd voor de welzijnsorganisaties en (in)formele netwerken in de buurt.

Verder zien we dat het aantal senioren in Gaasperdam Driemond stijgt. Dit verhoogt de druk op (mantel)zorg. Eenzaamheid onder oudere bewoners komt relatief veel voor in dit gebied. Door oudere bewoners samen activiteiten te laten ondernemen vergroten we de verbondenheid en betrokkenheid. We moedigen onze partners aan om aanbod op maat te ontwikkelen waarmee een stevig sociaal netwerk neergezet kan worden voor kwetsbare bewoners.

Collegeprioriteiten

Hierna wordt ingezoomd op de collegeprioriteiten, waarbij duidelijk wordt wat er op deze prioriteiten aan de hand is en op welke prioriteiten er gezien de primaire problematiek van het gebied de focus ligt. Uitgangspunt is dat door vraagstukken integraal te bekijken en door activiteiten in samenhang te benaderen, er een substantiële bijdrage geleverd kan worden aan meerdere collegeprioriteiten.

Jeugd (jongerenwerk, preventie jeugdcriminaliteit en kansengelijkheid)

Gezien de kwetsbaarheid van jeugdigen uit Holendrecht en Reigersbos vragen we meer aandacht voor een positieve identiteitsontwikkeling en het verhogen van de (seksuele) weerbaarheid op jongere leeftijd. We stimuleren het organiseren van vraaggerichte en laagdrempelige activiteiten door (semi-)professionals op het gebied van sport, weerbaarheid, zelfontplooiing, schoolse vaardigheden en coaching. We stimuleren de inzet van vaderfiguren en rolmodellen. Daarnaast dagen we organisaties uit om ouders/ verzorgers te betrekken bij dit activiteitenaanbod. Het is wenselijk om ouders/ verzorgers te empoweren in de ondersteuning van hun kinderen zodat ze meer betrokken raken bij de ontwikkeling en opvoeding van hun kinderen. Een krachtige samenwerking tussen de verschillende ketenpartners, sleutelfiguren en professionals in Holendrecht en Reigersbos is noodzakelijk voor het creëren van een sluitende ketenaanpak. Ook wordt aandacht gevraagd voor HGKM.

Dementie

In dit gebied wonen relatief veel senioren met een culturele achtergrond. Ouderdom gaat vaak samen met aandoeningen zoals dementie. Ook hebben kwetsbare senioren over het algemeen steeds meer zorg nodig. Dit verhoogt de druk op mantelzorgers. Daarom vragen we meer (persoonlijke) aandacht voor mensen met dementie en hun naaste omgeving. Op het onderwerp dementie heerst een sterk taboe. We stimuleren organisaties om het onderwerp dementie bespreekbaar te maken waarbij er aandacht is voor culturele diversiteit. Daarnaast zorgen we ervoor dat kwetsbare senioren en hun naaste omgeving beter op de hoogte zijn van de ondersteuningsmogelijkheden op het gebied van dementie en mantelzorg. Door sleutelfiguren en informele netwerken een actieve rol te geven worden er meer kwetsbare en eenzame bewoners bereikt. Wij vragen onze partners om meer bewustzijn te creëren over het onderwerp dementie onder bewoners, vrijwilligers en ondernemers, zodat Gaasperdam Driemond een dementievriendelijk gebied wordt.

Armoede

Leven in armoede maakt bewoners kwetsbaar. Specifiek in Holendrecht Noordwest en Reigersbos-midden wonen veel kwetsbare alleenstaande ouders/ verzorgers met een minimum inkomen. Hierdoor groeien veel kinderen op in armoede. In de buurten Holendrecht Noordwest en Reigersbos-midden vragen we meer aandacht voor het thema armoede. Door armoede meer bespreekbaar te maken durven kwetsbare bewoners sneller hulp in te schakelen. Dit maakt dat (dreigende) schuldenproblematiek eerder gesignaleerd kan worden. Passende informele hulp bij de aanvraag van voorzieningen en begeleiding naar de juiste professionele hulpverlening is wenselijk. Tot slot vragen we voor jongeren een meer outreachend aanbod van financiële educatie gericht op het beheren en besteden van je inkomen.

Werk en participatie - Taal / digitaal

Het is belangrijk om kwetsbare bewoners actief te stimuleren om te participeren door bijvoorbeeld (gekwalificeerd) vrijwilligerswerk te verrichten. We zien graag dat er meer kwetsbare bewoners worden geactiveerd om deel te nemen aan programma's die gericht zijn op het stimuleren van (digi)taalvaardigheden. Het vergroten van (digi)taalvaardigheden verhoogt de kansen van kwetsbare bewoners op de arbeidsmarkt. Sleutelfiguren en (in)formele netwerken kunnen hierin een brugfunctie vervullen. Ook voor kinderen is er meer naschools aanbod nodig op het gebied van taalstimulering en digitale vaardigheden om een taalachterstand op latere leeftijd te voorkomen. Hierbij is afstemming en samenwerking met scholen noodzakelijk.

Sport en gezondheid

We vragen organisaties om een goed voorbeeld te geven en activiteiten zoveel mogelijk gezond aan te bieden. In ieder geval wordt er bij activiteiten voor jeugdigen geen ongezond eten of drinken aangeboden. In 2021 zien we graag dat sportaanbieders die activiteiten uitvoeren in Holendrecht en Reigersbos onderdeel uitmaken en bijdragen aan het versterken van het opvoedklimaat in deze buurten. We zien dat kwetsbare gezinnen naast financiële problemen wegens stress ook (mentale)gezondheidsproblemen ervaren. Het is van belang deze vicieuze cirkel te doorbreken en problemen integraal aan te pakken. Op deze manier voorkomen we dat dergelijke problemen invloed hebben op de ontwikkeling van de kinderen uit deze kwetsbare huishoudens. Sport, gezonde leefstijl en beweging dragen positief bij aan de ontwikkeling van kinderen. We zien graag dat de jonge jeugd meer gaat sporten en buitenspelen en dat kwetsbare (oudere) bewoners meer sporten en bewegen in hun eigen buurt.

Verbonden stad (diversiteit, democratisering, vluchtelingen/statushouders)

We vragen maatschappelijke organisaties meer ontmoeting te bewerkstelligen tussen verschillende groepen uit de wijk. Sleutelfiguren vervullen een brugfunctie naar specifieke groepen die nog niet of onvoldoende bereikt worden.

We nodigen organisaties dan ook uit om sleutelfiguren met verschillende achtergronden in te zetten. We moedigen deze organisaties en de sleutelfiguren aan specifieke groepen op een positieve manier in hun kracht te zetten. Er wordt bijzondere aandacht gevraagd voor empowerment van kwetsbare vrouwengroepen en LHBTIQ+ groepen.

*Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,
Namens hen,*

Het dagelijks bestuur van de bestuurscommissie van stadsdeel Zuidoost van Amsterdam,

*Pilar Torres Barrera,
secretaris*

*Tanja Jadnanansing,
voorzitter*